

**Sote-henkilöstön riittävyys ja
saatavuus: työryhmän ehdotukset
alatyöryhmäkohtaisiksi
tavoitteiksi ja toimiksi**

Tilannekuva ja ennustetyö (tietopohja)

Ehdotus	Lyhyen/keski-pitkän/pitkän aikavälin	Uusi/käynnissä oleva	Aikataulu vuositasolla	Toteutusmuoto (säädös, ohjaus, hanke, selvitys)	Tarve lisärahoitukselle (kyllä/ei)	Vastuutaho	Seuranta
<p>Sote-alan henkilöstön riittävyyden ja saatavuuden tietopohjan ja ennusteiden sisällöistä ja vastuutahoista muodostetaan kokonaiskuva nykytilanteesta sekä tunnistetaan tietopuutteet ja tietojen yhteensovittamisen mahdollisuudet tietojohdamisen näkökulmasta. Tämän pohjalta valmistellaan yhteistyössä THL:n, muiden arviointitoimintojen ja keskeisten sidosryhmien kanssa pysyvä kansallinen arviointitoiminnon malli, joka yhteen sovittaen kokoaa ja analysoi vuosittain tilastoviranomaisten ja muiden toimijoiden tietopohjan, muodostaa ennusteet kehityksestä sekä tuottaa tietokuutioita.</p>	Lyhyt Keskipitkä/ Pitkä	Uusi	2022-2023 2024-	Säädös/asetus Ohjaus Hanke/Selvitys	Kyllä (tieto-aineistot ja selvitykset)	STM/ sidosryhmä	
<ul style="list-style-type: none"> Kootaan määrällinen kokonaiskuva sote-alan työvoimatilanteesta ammattaittain, alatoimialoittain, sektoreittain ja alueittain nyt sekä ennusteet hyvinvointialueiden aloittaessa, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä huomioiden myös lainsäädännölliset muutokset ja uudistukset. 	Lyhyt	Uusi	12/2021-22	Ohjaus Hanke/Selvitys	Kyllä (tieto-aineistot ja selvitykset)	STM/ sidosryhmät	
<ul style="list-style-type: none"> Tunnistetaan tosiasiallisesti käytettävissä oleva työvoima ja mahdollisten reservien hyödyntäminen. 	Lyhyt	Uusi	12/2021-22	Ohjaus Hanke/Selvitys	Kyllä (tieto-aineistot ja selvitykset)	STM/ sidosryhmät	
<ul style="list-style-type: none"> Tunnistetaan ja kootaan olemassa oleva tieto ja tietopuutteet ammattaittain, alatoimialoittain, sektoreittain ja alueittain sekä kokonaisuutena. 	Lyhyt	Uusi	12/2021-22	Ohjaus Hanke/Selvitys	Kyllä (tieto-aineistot ja selvitykset)	STM/ sidosryhmät	
<p>Yhteen sovitaan ja tunnistetaan sote-alan ja muiden toimialojen työvoimatarpeet sekä sote-ammattien keskinäisriippuvuudet.</p>	Lyhyt Keskipitkä/ Pitkä	Uusi	2022-2023 2024-	Ohjaus Hanke/Selvitys	Kyllä (tieto-aineistot ja selvitykset)	STM/ sidosryhmät	

Osaamisen johtaminen

Ehdotus	Lyhyen/keskipitkän/pitkän aikavälin ehdotus	Uusi/käynnissä oleva ehdotus	Aikataulu vuositasolla	Toteutusmuoto (säädös, ohjaus, hanke, selvitys)	Tarve lisärahoitukselle (kyllä/ei)	Vastuutaho	Seuranta
Kehitetään henkilöstön täydennys- ja erikoistumiskoulutuksen laatua, vastaavuutta työelämän tarpeisiin ja henkilöstön mahdollisuuksia jatkuvaan ammatilliseen kehittymiseen. Varmistetaan valtakunnallisesti seurantatieto täydentävän koulutuksen toteutumisesta. Arvioidaan myös erikoistumiskoulutusten vastaavuutta työelämän ja henkilöstön tarpeisiin. Arvioidaan tarve säädosmuutoksille ja lisärahoitukselle ja valmistellaan tätä koskevat esitykset.	Keskipitkä	Osittain uusi/SOTEKO erikoistumiskoulutusten osalta	2022-2023	Säädös/asetus	Kyllä (mikäli halutaan lisätä erikoistumiskoulutustarjontaa)	STM, sidosryhmät	
STM valmistelee järjestämislain 59 § mukaisen asetuksen täydennyskoulutuksen toteuttamisesta. Käynnistetään laaja yhteistyö asetukseen liittyvien suositusten tuottamisessa niin, että ne tukevat tulevaa osaamisen johtamista. Osaamisen johtamisen kautta tulee mahdollistaa urapolut ja jatkuva ammatillinen kehittäminen sote-alan keskeisinä vetovoimatekijöinä.	Keskipitkä	Käynnistymässä osana STM:n säädosvalmistelua	2022-2023	Hanke, säädös/asetus	Ei	STM, sidosryhmät	

Työn veto- ja pitovoima, ammatillinen liikkuvuus, työolosuhteet, työhyvinvointi, sukupuolten tasa-arvo ja niiden johtaminen

Ehdotus	Lyhyen/keskipitkän/pitkän aikavälin ehdotus	Uusi/käynnissä oleva ehdotus	Aikataulu vuositasolla	Toteutusmuoto (säädös, ohjaus, hanke, selvitys)	Tarve lisärahoitukselle (kyllä/ei)	Vastuutaho	Seuranta
<p>Tunnistetaan työikäisiin kohdistuvat hankkeet, joissa käsitellään tämän alatyöryhmän teemoja. Käynnistetään valtakunnallinen sosiaali- ja terveysalan hyvän työn edellytysten ohjelma. Ohjelma sisältää esim.</p> <ul style="list-style-type: none">- Työkykyjohtamisen, lähijohtamisen kehittämisen, työn kehittämisen työyhteisöissä- Kannustimien, myös taloudellisten luomisen hyvän työn edellytysten parantamiseen- Psykososiaalisten riskitekijöiden vähentämiseen ja työturvallisuuden lisäämiseen tähtäävän työn- Työssä kohdatun väkivallan ehkäisemiseen, seksuaalisen väkivallan ja häirinnän kitkemiseen tähtäävän työn	Keskipitkä/pitkä	Osittain uusi/linkitetään osin Työ2030 -hankkeeseen ja muihin tunnistettuihin hankkeisiin.	Aloitus 2022	Hanke	Kyllä	STM, sidosryhmät, työmarkkinaosapuolet	
<p>Sote-alan henkilöstön työhyvinvointi on jatkossa säännönmukainen ja painotettu osa kansallista työhyvinvoinnin kehittämistä sekä strategista johtamista. Uudistuksissa arvioidaan henkilöstön työhyvinvointivaikutukset.</p> <ul style="list-style-type: none">• Seurataan yhdenmukaisella tavalla työhyvinvoinnin kehittymistä hyvinvointialueilla.	Lyhyt/keskipitkä/pitkä	Uusi	2022 -	Ohjaus	Ei	STM, sidosryhmät, HVA:t, TTL	

Kv-rekrytointi ja työperäinen maahanmuutto

Ehdotus (sisältyvät valmistelussa olevaan sote-alan kansainvälisen rekrytoinnin työsuunnitelmaan, TEM-STM-OKM; työsuunnitelma valmis Q2/2022)	Lyhyen/keskipitkän/pitkän aikavälin ehdotus	Uusi/käynnissä oleva ehdotus	Aikataulu vuositasolla	Toteutusmuoto (säädos, ohjaus, hanke, selvitys)	Tarvelisärahointukselle (kyllä/ei)	Vastuutaho	Seuranta
<p>Tietopohjan vahvistaminen;</p> <ul style="list-style-type: none"> • luodaan päivitettävä tietomalli ulkomaisen työvoiman määrällisistä tarpeista alueellisesti ja tehtävien mukaan • määritetään potentiaalisimmat kohdemaat EU/ETA-alueella • määritetään potentiaalisimmat kohdemaat EU/ETA-alueen ulkopuolelta • selvitetään minkä verran ja missä maissa suomalaisia sote-alan ammattilaisia työskentelee. 	Lyhyt/keskipitkä	Uusi/osittain käynnistynyt	12/2021-2022	Ohjaus Hanke/Selvitys	Ei	TEM-OKM-STM-	
<p>Toimenpiteiden kohdentaminen;</p> <ul style="list-style-type: none"> • muodostetaan näkemys, missä määrin tarpeeseen vastataan a) koulutusperusteisella maahanmuutolla ja missä määrin b) työperusteisella maahanmuutolla.; • muodostetaan näkemys, minkä verran henkilöstöä tavoitellaan a) EU/ETA-alueelta, b) kolmansista maista ja c) paluumuuttajina. 	Keskipitkä	Osittain käynnistynyt	2022-2023	Ohjaus Hanke/Selvitys	Ei	TEM-OKM-STM-	
<p>Hallinnon ja rahoituksen kehittäminen: laaditaan ehdotukset siitä, miten</p> <ul style="list-style-type: none"> • laillistamisprosessia ja sitä tukevaa koulutusta tulisi kehittää • oleskelulupaprosessia tulisi kehittää • muita viranomaisprosesseja tulisi kehittää, ja • siitä, miten ulkomaisen työvoiman laillistamista tukeva koulutus tulisi rahoittaa. 	Keskipitkä	Käynnistynyt	2022-2023	Ohjaus Hanke/Selvitys	Ei	TEM-OKM-STM-	
<p>Selvitetään kielitaitovaatimuksia ja valtakunnallisen kielikoulutuksen järjestämistä.</p>							
<p>Selvitetään tarpeet ja laaditaan ehdotus kansallisesti koordinoidusta sosiaali- ja terveysalan kansainvälisen rekrytoinnin ohjelmasta. Valmistelun yhteydessä</p> <ul style="list-style-type: none"> • tehdään yksityiskohtainen kv-esikuva-analyysi vastaavista ohjelmista • käynnistetään tunnustelut 2-4 potentiaalisimman EU/ETA-alueen ulkopuolisen maan kanssa. 	Lyhyt/keskipitkä	Käynnistynyt	12/2021-2022	Hanke/Selvitys	Kyllä	TEM-OKM-STM-	

Palvelujärjestelmän uudistuvat osaamistarpeet koulutusjärjestelmässä

Ehdotus	Lyhyen/keski-pitkän/pitkän aikavälin ehdotus	Uusi/käynnissä oleva ehdotus	Aikataulu vuositasolla	Toteutusmuoto (säädös, ohjaus, hanke, selvitys)	Tarve lisärahoitukselle (kyllä/ei)	Vastuutaho	Seuranta
Luodaan yhteinen kuva eri alojen koulutustarpeista koulutusmääriä koskevien päätösten pohjaksi ja tehdään sen mukaiset esitykset koulutusmäärien lisäämisestä.	Lyhyt	Osana tilannekuvaa ja ennustetyötä	2022	Selvitys	Kyllä	STM, OKM, sidostahot	
Kehitetään koulutusjärjestelmää vastaamaan muuttuvan tehtävärakenteen haasteisiin ensivaiheessa mm. seuraavilla toimenpiteillä: <ul style="list-style-type: none">Hyödynnetään lähihoitajakoulutusta, ammatti- ja erikoisammattitutkintoja, ja oppisopimuskoulutuksen mahdollisuuksia täysimääräisesti. Selvitetään mahdolliset esteet koulutusten joustavalle hyödyntämiselleVarmistetaan hoiva-avustajakoulutuksen yhdenmukaisuus ja tasalaatuisuuskoulutuksen rakenteiden kehittäminen ja koulutuspolkujen nopeuttaminen siten, että osaavan työvoiman saatavuus paranee	Keskipitkä	OKM:n toimesta tehty toimenpiteitä Korkeakoulutusta koskevien siirtymien osalta SOTEKO-hanke (OKM,STM)	2022	Selvitys/ohjaus	Ei	STM, OKM, sidostahot	
Mallit eri alojen nopeille täydennyskoulutuksille sote-alalle palaaville sote-ammattihenkilöille	Keskipitkä	Malleja olemassa - vaatii yhdenmukaistamista	2022	Hanke	Kyllä	TEM, STM, OKM	

Tehtävärakenteet, työnjaon muutokset ja osaamisen joustava käyttö sekä pätevyysvaatimukset

Ehdotus	Lyhyen/keskipitkän/pitkän aikavälin ehdotus	Uusi/käynnissä oleva	Aikataulu vuositasolla	Toteutusmuoto (säädös, ohjaus, hanke, selvitys)	Tarve lisärahoitukselle (kyllä/ei)	Vastuutaho	Seuranta
Asiakas- ja potilasturvallisuuden ja asiakastarpeiden asettamat palvelun laatuvaatimukset huomioidaan jatkuvasti tehtävärakenteen ja työnjaon tarkoituksenmukaisuutta ja sosiaali- ja terveysalan ammattihenkilöitä koskevan säädösohjauksen mahdollisuutta tukea sitä.	Lyhyt Keskipitkä	Käynnissä	2022-2023-	Ohjaus Selvitys	Ei	STM THL, TTL, työmarkkina- järjestöt	
• varmistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön koulutus- ja osaamistasoa vastaavien tehtävien ja niiden tutkimusperustaisen kehittämisen edellytykset.	Keskipitkä	Käynnissä	2023-	Ohjaus Selvitys	Ei	STM THL, TTL	
• kehitetään tehtäviä ja työnjakoa eri ammattiryhmien osaaminen laajasti hyödyntäen mukaan lukien tukipalveluhenkilöstön osaaminen.	Keskipitkä	Käynnissä	2023-	Ohjaus Selvitys	Ei	STM THL, TTL	
• kehitetään tehtävärakennetta, ammatillista osaamista ja uusia osaamiskokonaisuuksia koulutuksella, johtamisen hyvillä toimintamalleilla ja moniammatillisella asiantuntemuksella.	Keskipitkä	Käynnissä	2023-	Ohjaus Selvitys	Ei	STM THL, TTL	
• kehitetään sosiaali- ja terveysalan ammattihenkilöitä koskevan säädös- ja informaatio-ohjauksen ja valvonnan mahdollisuuksia ja yhtenäisyyttä eri viranomaistahojen yhteistyönä sekä arvioidaan pätevyys- ja kelpoisuusvaatimusten uudistamistarpeita.	Keskipitkä	Uusi	2022-2023-	Säädös Ohjaus Selvitys	Ei	STM THL, Valvira	

Palveluiden ja palvelurakenteen vaikuttavuus, digitalisaatio-osaamisen käyttö

Ehdotus	Lyhyen/keskipitkän/pitkän aikavälin ehdotus	Uusi/käynnissä oleva ehdotus	Aikataulu vuositasolla	Toteutusmuoto (säädos, ohjaus, hanke, selvitys)	Tarve lisärahoitukselle (kyllä/ei)	Vastuutaho	Seuranta
<p>Palveluiden laadun, turvallisuuden ja vaikuttavuuden sekä palvelukokonaisuuksien asiakaslähtöisyyden ja hyvän työn edellytyksen lähtökohdista</p> <ul style="list-style-type: none">tunnistetaan vaikuttavia keinoja vähentää tietojärjestelmien, digitaalisten hallintotehtävien ja raportoinnin moninaisuuden aiheuttamaa kuormittavuutta.kehitetään teknologian ja digitaalisten palveluiden hyödyntämistä ja toteuttamista moniammatillisella asiantuntemuksella.hyödynnetään kattavasti jo tehdyt toimivat ratkaisut digitaalisten palveluiden käytössä (RRF).selvitetään digitaalisten palveluiden vaikuttavuus sosiaali- ja terveydenhuollon saatavuuden ja riittävyyden näkökulmasta/luodaan arviointimekanismi.	Keskipitkä	Uusi/huomiointava ja hyödynnettävä aiemmat hankkeet	2022	Hanke/selvitys/ohjaus	Kyllä	STM/sidosryhmät	
<p>Tunnistetaan vaikuttavia keinoja vahvistaa sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön digitaalista kompetenssia huomioiden sosiaali- ja terveysalan uudistuvat tarpeet sekä osaamisen vahvistamisen yksilöllisyys.</p>	Lyhyt/keskipitkä	Uusi/huomiointava ja hyödynnettävä aiemmat hankkeet	2022	Selvitys	Kyllä	STM/sidosryhmät	
<p>Tunnistetaan vaikuttavia keinoja hillitä työvoimatarpeen kasvua sote-alalla vaarantamatta asiakas-/potilasturvallisuutta ja työntekijöiden hyvinvointia.</p>	Lyhyt Keskipitkä/Pitkä	Uusi	2022-2023- 2024-	Ohjaus Hanke/Selvitys	Kyllä	STM/ sidosryhmät	